

ТЕХНИЧКИ СТАНДАРД ЗА ДОСТАВЉАЧЕ ПОДАТАКА О ЦЕНАМА ПРОИЗВОДА

1. Циљ стандарда

Овим стандардом дефинишу се јединствена правила за формирање, објављивање и ажурирање података о ценама производа на Порталу отворених података.

Циљ стандарда је да се обезбеде:

- упоредивост података између трговаца;
- квалитет података за анализу;
- једнообразна обрада података у информационим системима;
- коришћење података за потребе извештавања и аналитике.

2. Општи принципи

2.1 Један скуп података по трговцу

Сваки трговац објављује један скуп података (dataset) који обухвата све продајне објекте за које постоји обавеза објављивања ценовника.

2.2 Један обједињени CSV фајл

У оквиру скупа података трговац објављује један обједињени CSV фајл. Назив фајла се не мења и не садржи датум.

Пример:

cene_proizvoda_**nazivtrgovca**.csv

2.3 Начин чувања података

У оквиру истог фајла чувају се:

- историјски пресеци ценовника који су важили првог дана сваког календарског месеца;
- последњи важећи ценовник.

Приликом промене цена:

- објављује се нови важећи ценовник;
- претходни важећи ценовник се мења;
- месечни историјски пресеци остају сачувани.

3. Периодичност објављивања

3.1 Начин формирања и ажурирања података

Сви подаци објављују се у оквиру једног CSV фајла.

У оквиру истог фајла трајно се чувају ценовници који су важили првог дана сваког календарског месеца и који представљају историјске пресеке цена.

Поред историјских пресека, фајл у сваком тренутку садржи и последњи важећи ценовник који одражава тренутно важеће цене производа.

3.2 Историјски пресеци

Трговац је дужан да првог дана сваког календарског месеца објави ценовник који важи тог дана.

Такав ценовник означава се као месечни историјски пресек и трајно остаје сачуван у оквиру фајла.

Месечни историјски пресеци се не бришу и остају доступни током целог периода објављивања података.

3.3 Важећи ценовник

Трговац је дужан да објави нови важећи ценовник приликом сваке промене цена производа.

Новообјављени важећи ценовник представља тренутно важеће стање цена и замењује претходно објављени важећи ценовник.

Приликом објављивања новог важећег ценовника не бришу се нити мењају месечни историјски пресеци који су претходно сачувани у оквиру фајла.

Уколико од последње објаве није било промене цена, нови важећи ценовник се не објављује.

3.4 Пример ажурирања

На дан 01.09.2026. године трговац објављује ценовник који представља месечни историјски пресек и истовремено важећи ценовник.

Уколико 02.09.2026. године дође до промене цена, трговац објављује нови важећи ценовник са ценама које важе од тог датума, док ценовник од 01.09.2026. године остаје сачуван као месечни историјски пресек.

Уколико до нове промене цена дође 05.09.2026. године, трговац објављује нови важећи ценовник са ценама које важе од тог датума, док ценовник од 01.09.2026. године и даље остаје сачуван као месечни историјски пресек.

На први дан наредног месеца формира се нови месечни историјски пресек који се додаје постојећим историјским пресецима, док важећи ценовник и даље представља последње објављено стање цена.

Препорука је да се успостави аутоматизација ажурирања података. Друга варијанта јесте ручна измена фајлова приликом сваког ажурирања.

4. Структура података

Обавезна структура CSV фајла:

KATEGORIJA;

NAZIV KATEGORIJE;

Naziv proizvoda;

Robna marka;

Barkod proizvoda;

Jedinica mere;

Naziv trgovca - formata;

Datum cenovnika;

Redovna cena;

Cena po jedinici mere;

Snižena cena;

Datum početka sniženja;

Datum kraja sniženja;

Stopa PDV;

VRSTA_CENOVNIKA

5. Правила по колонама

KATEGORIJA

Број од 1 до 25 према шифарнику.

NAZIV KATEGORIJE

Назив из шифарника категорија.

Naziv proizvoda

Пун назив производа.

Robna marka

Назив произвођача или бренда.

Barkod proizvoda

Тачно 13 цифара.

Поље мора бити форматирано као текст.

Jedinica mere

Пример:

kg

g

l

ml

kom

pak

Naziv trgovca - formata

Назив трговца и формата продајног објекта.

Datum cenovnika

Формат:

DD-MM-YYYY

Redovna cena

Децимални број са тачком и две децимале.

Пример:

159.99

Cena po jedinici mere

Децимални број са тачком и две децимале.

Snižena cena

Децимални број са тачком и две децимале.

Ако нема снижења, поље остаје празно.

Datum početka sniženja

Формат:

DD-MM-YYYY

Datum kraja sniženja

Формат:

DD-MM-YYYY

Stopa PDV

Цео број без знака %.

Пример:

10

20

VRSTA_CENOVNIKA

Дозвољене вредности:

MESECNI_PRESEK

VAZECI_CENOVNIK

MESECNI_PRESEK означава ценовник који је важио првог дана календарског месеца.

VAZECI_CENOVNIK означава последњи објављени ценовник који важи у тренутку објављивања.

6. Шифарник класификација

KATEGORIJA	NAZIV KATEGORIJE
1	Mleko, mlečni i mešoviti proizvodi, jaja
2	Bezalkoholna pića, kafa, čaj
3	Sveže voće i povrće
4	Prerada voća i povrća
5	Hleb i peciva
6	Mahunarke
7	Smrznuti proizvodi
8	Sveže i prerađeno meso
9	Sveža i prerađena riba
10	Slani konditori
11	Slatki konditori i cerealije
12	Šećer i med
13	Brašno
14	Testenine
15	Ulja i masti
16	Sirće
17	Pirinač
18	So i začini
19	Kućna hemija
20	Papirna i kuhinjska galanterija
21	Lična higijena i kozmetika
22	Hrana za bebe
23	Pelene
24	Alkoholna pića
25	Hrana za kućne ljubimce

7. Правила за датуме и цене

- Датуми се исказују у формату DD-MM-YYYY.
- Цене се исказују са две децимале.
- Децимални сепаратор је тачка (.).
- Празна поља остављају се празна.
- Није дозвољено користити ознаке N/A, NULL и слично.
- Баркод мора садржати тачно 13 цифара.
- Колона VRSTA_CENOVNIKA је обавезна.

8. Чување и објављивање фајла

Пре објављивања потребно је проверити:

- да су све цене исказане са две децимале;
- да су баркодови текстуални низ од 13 цифара;
- да су сви датуми у формату DD-MM-YYYY;
- да је попуњена колона VRSTA_CENOVNIKA;
- да су коришћене вредности из важећег шифарника класификација.

Фајл се објављује у формату:

CSV UTF-8 са разделником ;

9. Пример ажурирања dataset-a

Напомена: на почетку месеца се исти датум појављује два пута односно у два реда са различитим вредностима за врсту ценовника.

01.09.2026.

Објављује се ценовник који важи првог дана месеца.

За датум 01-09-2026 за врсту ценовника постављена је вредност MESECNI_PRESEK.

За датум 01-09-2026 у новом реду за врсту ценовника постављена је вредност VAZECI_CENOVNIK.

02.09.2026.

Промењене су цене.

За датум 01-09-2026 за врсту ценовника постављена је вредност MESECNI_PRESEK.

За датум 02-09-2026 за врсту ценовника постављена је вредност VAZECI_CENOVNIK.

05.09.2026.

Поново се мењају цене.

За датум 01-09-2026 за врсту ценовника постављена је вредност MESECNI_PRESEK.

За датум 05-09-2026 за врсту ценовника постављена је вредност VAZECI_CENOVNIK.

01.10.2026.

Формира се нови месечни историјски пресек.

За датум 01-09-2026 за врсту ценовника постављена је вредност MESECNI_PRESEK.
За датум 01-10-2026 за врсту ценовника постављена је вредност MESECNI_PRESEK.
За датум 01-10-2026 у новом реду за врсту ценовника постављена је вредност VAZECI_CENOVNIK.

10. Очекивано стање dataset-а након годину дана

Након 12 месеци dataset садржи:

- 12 историјских пресека ценовника (по један за први дан сваког месеца);
- 1 последњи важећи ценовник.

На овај начин обезбеђује се дугорочно праћење кретања цена, једноставно одржавање података од стране трговаца и ефикасна обрада података у Power BI окружењу.

11. Стандардизовани опис скупа података на Порталу отворених података

Напомена: Назив и опис скупа података је потребно да буду на ћирилици. На крају назива скупа података се налази назив трговца у изворном облику (независно од писма). Сва поља (метаподаци) се означавају у складу са вредностима које су наведене у наставку. Опис скупа података је markdown форматиран. У зависности од конкретног трговца потребно је прилагодити вредности у опису означене заградама [].

Назив: Ценовници производа према Правилнику о условима, садржају и начину објављивања ценовника - [назив трговца]

Ознаке (тагови): cene, maloprodaja, proizvodi, cenovnik, trziste, transparentnost, prices, retail, products, price-list, market, transparency

Временски опсег: потребно је означити 01.09.2026. за датум почетка.

Учесталост: У реалном времену

Просторна грануларност: Земља

Територијална покривеност: Република Србија

Опис:

Овај скуп садржи податке о малопродајним ценама производа које трговци достављају у складу са Правилником о условима, садржају и начину објављивања ценовника („Сл. гласник РС”, бр. 76/2026). Истиче се постојање историјских односно месечних пресека ценовника који су важили првог дана календарског месеца, као и последњих важећих ценовника трговаца. На Порталу отворених података се објављује један ценовник са највишом ценом, док се детаљни ценовници по продајним објектима објављују на интернет страницама трговаца. Циљ

објављивања скупа података је обезбеђивање транспарентности тржишта, омогућавање грађанима, истраживачима и доносиоцима одлука да прате и анализирају кретања цена производа кроз време, као и упоређивање ценовних политика различитих трговаца у складу са Правилником.

****ИЗДАВАЧ****

[назив трговца]

****ТЕМАТСКА ОБЛАСТ****

ECON

****ВРЕМЕНСКИ ОБУХВАТ****

Од 01.09.2026.

****ГЕОГРАФСКИ ОБУХВАТ****

Република Србија

****УЧЕСТАЛОСТ АЖУРИРАЊА****

У реалном времену

****ДИСТРИБУЦИЈЕ****

Назив и формат ресурса:

- cene_proizvoda_[nazivtrgovca].csv (CSV)

Опис ресурса:

Скуп података садржи информације о малопродајним ценама производа, укључујући категорију, назив производа, робну марку, баркод, јединицу мере, цене, стопу ПДВ-а и врсту ценовника. Подаци се објављују у формату CSV UTF-8 са раздвајачем `;`.